

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๗

วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ กรณีความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะรัฐมนตรีในการกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นใหม่

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องอ้างว่า ตามที่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๔ บัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ร้องจึงได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฉบับลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยกำหนดวันที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ และกำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้นปรากฏว่ามีกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการเลือกตั้ง

- ๒ -

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ชุมนุมประท้วงและขัดขวางการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นผลทำให้ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่สามารถจัดให้มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ผู้ร้องได้มีการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ พิจารณาปัญหาและอุปสรรคในกรณีที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่สามารถจัดให้มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน ๒๘ เขตเลือกตั้งได้ เห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดให้อำนาจผู้ร้องในการประกาศกำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งขึ้นใหม่หรือวันสมัครรับเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ หากจะให้มีการกำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งขึ้นใหม่หรือวันสมัครรับเลือกตั้งเพิ่มเติมจะต้องกระทำโดยการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้งเท่านั้น จึงมีมติขอให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล ฯ เสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ ประกอบมาตรา ๕๓ ต่อมานายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ แจ้งให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งทราบความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปว่า

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ บัญญัติให้ผู้ร้องเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมาตรา ๒๓๖ (๑) บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องไว้เช่นเดียวกัน องค์กรอื่นจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องได้

๒. กรณีขอให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล ฯ เพื่อขอให้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง นั้น เห็นว่าไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก การตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ในครั้งเดียวกัน จะกระทำได้อต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น

๓. กรณีหากให้ผู้ร้องดำเนินการออกประกาศกำหนดให้มีการรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติมและการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่จะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ ในเรื่องกำหนดวันเลือกตั้งที่จะต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร นั้น เห็นว่า กรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่หรือลงคะแนนใหม่เป็นกระบวนการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กำหนดวันเลือกตั้งไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไม่ได้มีผลทำให้วันเลือกตั้งทั่วไปมีหลายวันแต่ประการใด และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติแนวทางแก้ไขปัญหาไว้แล้ว

ผู้ร้องจึงมีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ กราบเรียนนายกรัฐมนตรีเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและยืนยันความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อที่ผู้ร้องจะได้เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ แจ้งให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบว่า คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นว่าไม่สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ จึงเป็นกรณีที่เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างผู้ร้องกับคณะรัฐมนตรี อันเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีใช้ศาลตั้งแต่สององค์กรขึ้นไป และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสรุปประเด็นได้ ดังนี้

๑. ผู้ร้องมีอำนาจออกประกาศรับสมัครเลือกตั้งขึ้นใหม่ และกำหนดวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขึ้นใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง หรือไม่

๒. หากผู้ร้องไม่มีอำนาจออกประกาศ จะเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งขึ้นใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีใช้ศาลตั้งแต่สององค์กรขึ้นไป ให้ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือองค์กรนั้นเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย กรณีที่จะเป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะต้องเป็นการโต้แย้งหรือมีข้อพิพาทเกี่ยวกับ

- ๔ -

การใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปและเป็นอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องเป็นข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น หากเป็นเพียงข้อหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรนั้น ศาลรัฐธรรมนูญย่อมไม่มีอำนาจพิจารณาข้อหาหรือข้อสงสัยดังกล่าว

สำหรับข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีของผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญอ้างว่า การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ร้องได้กำหนดช่วงระยะเวลาการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ปรากฏว่าในช่วงระยะเวลาการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกิจกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และประชาชนมาขัดขวางการสมัครรับเลือกตั้งเป็นผลให้ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่สามารถจัดให้มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ผู้ร้องจึงมีมติขอให้ นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล ฯ เสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้กำหนดวันเลือกตั้งขึ้นใหม่หรือกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติม ต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งประธานกรรมการการเลือกตั้งพร้อมความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเห็นว่า ผู้ร้องมีอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศในการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ และมาตรา ๒๓๖ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารคงมีหน้าที่เพียงให้การสนับสนุนหรือความช่วยเหลือให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งของผู้ร้องเป็นไปโดยเรียบร้อยเท่านั้น ผู้ร้องจึงมีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและยืนยันความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบว่าคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นว่าไม่สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามที่ผู้ร้องให้ความเห็นได้ กรณีเป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นใหม่หรือกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมของคณะกรรมการ

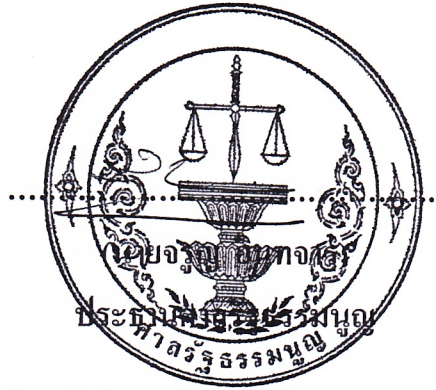

- ๕ -

การเลือกตั้งกับคณะรัฐมนตรีโดยนายกรัฐมนตรี จึงต้องด้วยเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง และเอกสารประกอบแล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มี
คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๗ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ไว้แล้วว่า พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๖ เฉพาะในส่วนที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง ดังนั้น เหตุในการที่
ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้หมดไปแล้ว กรณีจึงไม่เป็นประโยชน์แก่คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญ
จะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องนี้ต่อไป ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

- ๖ -

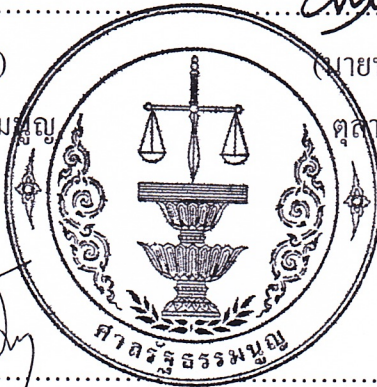
(คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๕๗)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอศสุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ